І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 15, 1965 No. 192. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 14-го жовтня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВИДУЖУЄ ЗГІДНО З ПЕРЕДБАЧЕННЯМ ЛІКАРІВ, і тому невірні вістки про те, що йому погіршало. Ці вістки поширилися тому, що Президент у вівторок і в середу не приймав жадних візит, бо так йому рекомендували лікарі. Але Президент конферував із пресовим секретарем Білого Дому Біллом Моєрсом та з Марвіном Вотсоном, які також прочитували йому різні звіти та документи й часописи. Президент ходить сам по кімнаті і коритарі в шпиталі та має дуже добрий апетит і споживав вже другий день нормальні харчі. Пані Джансон анулювала всі свої товариські зобов'язання до кінця цього року, і це також спричинилося до поголоски, що видужування Президента сповільнилося.

СЕНАТ 13-го ЖОВТНЯ СХВАЛИВ ПРОЄКТ ПРО ПРИКРАШУВАННЯ АВТОСТРАД і вислав до підпису Президентові. Згідно з законом має бути контроля над тими всіма реклямами, які є вздовж автострад. Також треба буде взяти геть те старе залізо (авта, мотори і т п.), яке в деяких місцях лежить попри автостради та запаскуджує краєвид. Цей азконопроєкт гаряче підтримувала пані Джансон. Стейти мусять до 1-го січня 1968-го року зорганізувати окрему комісію, яка контролювала б федеральні автостради. Коли цього не зроблять, то втратять 10 відсотків тієї федеральної допомоги, яку вони дістають на будову шляхів.

АЙЗЕНГАВЕР КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ ЗА ІНВАЗІЮ НА КУБУ, хоч і не назвав його по імени. Колишній президент Айзенгавер казав, що якби він дозволив на подібну акцію, яка відбулася 17-го квітня 1961 року, то був би повів її так, щоб вона була вдалася. Покійний президент Кеннеді підтримував атаку на Свинячу затоку на Кубі, але в останній хвилині, за порадою своїх дорадників, не дозволив на те, щоб американське летунство підтримало тих кубинців, які були висадилися на Кубі. Дорадники боялися, що американська військова допомога викличе негодування інших американських латинських держав і в тому дусі інформували президента Кеннеді.

КОЛИШНІЙ КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ДЖАН ДІФЕНБЕЙКЕР КРИТИКУЄ УРЯД ЛЕСТЕРА Б. ПІРСОНА, ведучи виборчу кампанію, бо 8-го листопада відбудуться вибори до канадійського Парляменту. Діфенбейкер казав у провінції Саскатун, що ліберальний уряд продає комуністам пшеницю, але це започаткував був його консервативний уряд. Але Пірсон завинив те, що тепер пшеницю продається по $1.80 за бушель, а давніше вона коштувала $2.00 за бушель, і фармери втратили на цій знижці 123 мільйони долярів. Прем'єр Пірсон вияснював фармерам, що треба було зменшити ціну на пшеницю, щоб можна було конкурувати в ціні з американцями. Цього року мають зібрати 700,000,000 бушлів пшениці.

ФОРМАЛЬНО 12-го ЖОВТНЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ ПРОҐРАМА СІЛЕБ-ІІ, згідно з якою група акванавтів жила впродовж 45-ох днів 205 стіп під водою, перебуваючи в човні 57 стіп довжини на дні океану 1 000 стіп від узбережжя Ля Джолля в Каліфорнії. Провідник цієї експедиції на дно моря капітан Джордж заявив, що вона вповні вдалася. Коли ці досліди будуть продовжуватися, то можна знайти на дні моря велике число харчів, нафтової ропи та різні мінерали, несолену воду, нові групи антибіотиків та інші багатства. За рік новий корабель зануриться на дно океану для дальших дослідів.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКЕ КОМАНДУВАННЯ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ РОЗГЛЯДАЄ проєкт, що надалі не слід бомбардувати сел і містечок у Південному В'єтнамі, звідкіля комуністи острілюють американські літаки, поки цивільне населення не буде попереджене, що американці переведуть налет. Що стосується невдатної операції, яка мала на цілі знищити або взяти в полон кілька куренів реґулярного комуністичного війська, американське командування стверджує, що все ж успіхом операції було те, що з того обширу втекли взагалі всі комуністи, цивільне населення побачило наочно силу американського війська та що тепер вернулась туди південно-в'єтнамська адміністрація.

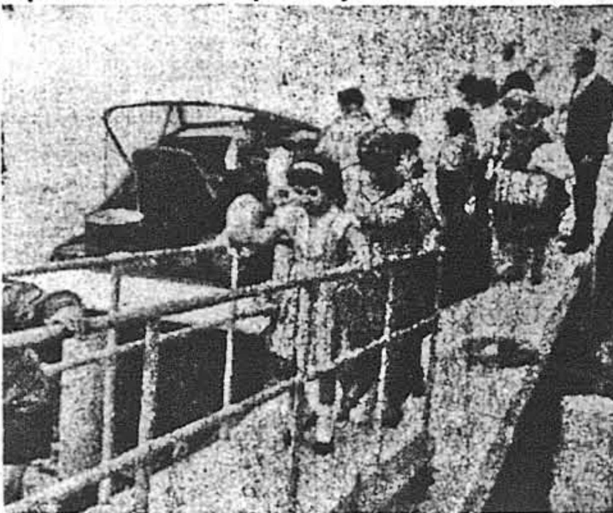
КОНҐОЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОЗЕФ КАСАВУБУ ДИМІСІОНУВАВ прем'єра Мойсе Чомбе та призначив на його місце, як тимчасового прем'єра, кол. міністра закордонних справ Еваріста Кімбе. Касавубу подав у зверненні до парляменту за причину, що Чомбе повівся „неконституційно", не зголосивши димісію свого уряду після переведених виборів. Обидва конґолійські діячі — давні противники. Закордонні чинники лякаються, щоб у висліді цієї сварні не відновився партизанський рух лівих.

СОВЄТСЬКІ КОСМОНАВТИ ПОЛКОВНИКИ ПАВЕЛ БЄЛЯЄВ І АЛЕКСЄЙ ЛЕОНОВ ВТЕКЛИ з Західнього Берліна, куди вони прибули на запрошення „Німецько-совєтського Товариства Приязни". Вони об'їздили Східню Німеччину і були у Східньому Берліні. Під час того, як у Західньому Берліні вони виступали перед кількома сотнями запрошених гостей під сильною охороною поліції, їх авто на вулиці заваляно червоною фарбою. Кількасот берлінської молоді уладили протисовєтську демонстрацію. Обох астронавтів та їхніх жінок відвезено до Східнього Берліну під сильною охороною французьких військових жандармів. Згодом власті Західнього Берліну „висловили жаль" з приводу тої демонстрації.

У ПІВДЕННО-СХІДНІЙ ФРАНЦІЇ БУДУЮТЬ 30 підземних сховищ для стратеґічних ракет. Цей обшир охоплюватиме 220 квадратових миль недалеко Альп. Французькі далекобійні ракети мають мати засяг 2.000 миль і вони будуть вивіновані в атомові стрільна (т. зв. „головки"). Хоча на французьких атомово-дослідних полях на Сагарі ще не переведено остаточних досвідів з такими ракетами, проте заплянованo, що вони будуть оперативно готові в 1968 році.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК КОНФЕРУВАВ з єгипетським віцепрем'єром для фінансових справ Абдель Монеімом ель-Кассуні в справі нового договору між ЗДА і Єгиптом щодо постачання Єгиптові збіжжя і харчів. Останній такий договір вигас в червні ц. р. В 1964 році Єгипет дістав збіжжя з американських резерв на 165 мільйонів дол. плюс харчі в дарунку на 10 мільйонів. Єгипет платив своєю валютою у банкнотах, що їх Америка зараз-же позичила йому на низький відсоток на довгий термін. Тепер Америка вимагає від Єгипту заплати за частину харчів твердою валютою.

Кастро погоджується на американську пропозицію в справі кубинських втікачів

Із Куби прибуває до ЗДА все більше нових іміґрантів. На фото: прибулі моторовим човном із Куби кубинці висаджуються в пристані Кі Вест на Флориді.

Вашингтон. — 13-го жовтня швайцарський амбасадор на Кубі телефонував до Вашингтону, що кубинський диктатор Кастро в засаді погоджується на те, щоб скласти відповідну умову із ЗДА, згідно з якою ті всі кубинці, які вирішили втікати з Куби, мали бути привезені до ЗДА пляново, як проєктують ЗДА, а не таким диким ладом, як це діється досі. ЗДА запропонували Гавані свою поміч у перевезенні кубинських втікачів. Зробили це за допомогою швайцарської амбасади, яка заступає американські інтереси на Кубі. Але Кастро не давав відповіді на цю пропозицію і втікачі з Куби почали малими човнами прибувати на Флориду. Але така еміґрація небезпечна для переселенців, бо 13-го жовтня була на океані буря, і американські кораблі мусіли рятувати іміґрантів, які могли були потонути. ЗДА пропонували свої кораблі й літаки, і президент Джансон звернувся до Конґресу на признання відповідної суму грошей на цю акцію. Тепер вона буде можлива, хоч Кастро має ще деякі застереження в цій справі, які плянує обговорити. Кубинські втікачі стараються якнайшвидше виїхати з Куби, бо бояться, щоб Кастро не змінив своєї думки та не відкликав дозволу на виїзд із Куби. Першенство при виїзді з Куби матимуть найближчі члени тих родин, які вже є в ЗДА. Куба не хоче випускати хлопців у віці від 15 до 18-ох років, які можуть бути покликані до військової служби.

Сен. Роберт Кеннеді пропонує запросити Пейпінґ на конференцію роззброєння

Вашингтон. — Сенатор Роберт Кеннеді, який за президентури свого брата Джана Ф. Кеннеді був генеральним прокуратором, запропонував у промові в Сенаті, що ЗДА повинні запросити Комуністичний Китай взяти участь в Женевській конференції для міжнародного роззброєння. Якщо Комуністичний Китай запрошення не прийме, то „ми нічого не втратимо", а світ матиме доказ, що „ми відчинили ще одні двері до мира" але вони (китайські комуністи) в цьому не заінтересовані". Сенатор Кеннеді заявив, що участь Комуністичного Китаю необхідна для осягнення порозуміння щодо договору проти поширення атомової зброї. Сенатор Р. Кеннеді твердив у своїй промові вже в червні цього року, що справу договору проти поширення атомової зброї Америки повинна поставити на перше місце своїх дипломатичних заходів. Тепер він висловив надію, що „вдасться переконати китайських комуністів", що такий договір лежить також в їхньому інтересі, як одної з атомових держав. Женевська конференція роззброєння збереться знову в січні наступного року. Вона формально є підкомісією Об'єднаних Націй, що її повна комісія роззброєння охоплює всіх членів ОН, себто 117. Женевська конференція складається з 18-ох членів — 5 західніх, 5 комуністичних і 8 невтральних, але Франція ту конференцію бойкотує від самого початку, вважаючи її за пусту витрату часу. Так само комуно-китайський амбасадор у Варшаві, з яким спорадично стрічається тамошній американський амбасадор, постійно підтримує становище, що Женевська конференція є тільки „блахманом в очі", який має прикрити насправжнє зброєння Америки, що його вона переводить для своїх „імперіялістичних" цілей. Становище Кеннеді підтримали в Сенаті негайно лідер демократичної більшости Майк Мансфілд і Джозеф Клерк. Зате республіканський сенатор Джекоб Джевітс висловив сумнів, чи запрошення Комуністичного Китаю у практичному наслідку радше не пошкодить, як поможе, бо насторожить і відштовхне Совєтський Союз. Комуністичний Китай, однаково як Франція, не приєднався до договору про заборону ядрових експериментів на землі й у повітрі.

„Твінс" з Міннесоти виграли шості змагання „Світових Серій" бейсболу

Блумінґтон, Міннесота. — Дружина „Твінс", репрезентант міст - двійняків Міннеаполісу і Ст. Попу, здобула нову перемогу у шастих змаганнях „Світових Серій", які відбулися на Метрополітальному стадіоні. Після трьох поразок, які потерпіли були „Твінс" у трьох зустрічах „Серій" з „Дваджерсами" на стадіоні в Лос Анджелесі бейсболісти Міннесоти виборолли гарну перемогу 5:1 на своєму стадіоні, потверджуючи цим дотеперішню практику перемог дружин на власних стадіонах. В цих шостих змаганнях „Світових Серій" переможним кидачем дружини „Твінс" був Джім Ґрент, який вже третій раз виступив у цьогорічних фінальних грах за чемпіонат бейсболу. Джім Ґрент записав на свій рахунок дві перемоги „Твінс" на стадіоні в Блумінґтоні, та програну на стадіоні в Лос Анджелесі, два дні після якої він повернувся знову кидати м'ячі проти Даджерсів" в останніх змаганнях. В цій шостій зустрічі Джім Ґрент здобув також сильним ударом повний пробіг, який з двома пробігами його попередників, які тоді були в базах, приніс дружині „Твінс" за одним ударом три точки.

Сьомі і рішальні змагання „Світових Серій" відбуваються в четвер, 1-го жовтня на Метрополітальному Стадіоні в Блумінґтоні.

Кардинал Йосиф Сліпий узяв участь в дебатах Ватиканського Собору над справою поступу культури

Рим, Італія (Д-р О. К.). — В дебатах отців Ватиканського Собору над схемою тринадцятою про взаємини Церкви із сучасним світом, що відбувалися тут протягом минулого тижня, забрав голос також і Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви кардинал Йосиф Сліпий. У своєму виступі кард. Йосиф вимагав брати до уваги не тільки ситуацію в західньому світі, але й у тих країнах, де держава накидає атеїзм і розповсюджує його всіма засобами державного апарату.

Схема тринадцята про взаємини Церкви з сучасним світом обговорює в другому своєму розділі справу поступу культури. У ній викладається стан культури в нинішньому світі, деякі засади, на яких повинен спиратися поступ культури, і вкінці обов'язки християн супроти культури та поступу. Блага культури можуть належати до всіх людей без винятку й причинитися до солідарности між усіми людьми. Кожна група людей (як наприклад нація) посідає свою власну культурну спадщину. Поступ науки й техніки і передовсім модерні засоби комунікації й інформації витворили нині явище так званої „культури маси". Ці самі засоби дають змогу обміну скарбами різних культур і цивілізацій між різними націями й людськими угрупуваннями. Стається однак і те, що це посилення взаємин між різними культурами є часто причиною занепаду старинної мудрости й загрожує питоменним прикметам культури того чи другого народу, особливо коли йде про погодження між культурою, основною на науковім і технічнім поступі і традиційною клясичною культурою. З духом нової, технічної культури в'яжеться теж і той рух, що привів до повного признання слушної автономії світського ладу супроти релігійно-церковного. Цей рух однак часто проходить так, що нищить справжні духові скарби тисячолітніх культур.

В дальшому проведені деякі головні засади, на яких має розвиватися культура. Передусім існує повна злагода між намаганням оволодіти всесвітом, до чого зобов'язав людину Творець, між розвитком культур й поглибленням пізнання Бога. Чим більше людина вглиблюється в таємниці природи та власного духа, тим ясніше представиться в її розумі Бог, що все це створив і в Христі відновив.

Кожна людина має свободою шукати правду й, шануючи моральний лад і суспільну корисність, вис-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Департамент Оборони зарядив вишкіл 150,000 резервістів

Вашингтон. — Департамент Оборони 13-го жовтня видав наказ, щоб в найближчому місяці почався вишкіл 150.000 тих резервістів з Крайової Ґвардії та з Армії, які згідно з зарядженням із 30-го вересня ц. р. мають належати до нових резервових одиниць. Ці резервісти мають бути так вишколені, щоб могли відійти на фронт до В'єтнаму, де все боряться коло 150 000 американців, яке то число може збільшитися до кінця цього року до 200.000. Покликані резервісти мають перейти перевишкіл впродовж двох місяців. Покликані резервісти є з усіх 50-ох стейтів ЗДА і Порто Ріко.

Українець згинув смертю відважних у В'єтнамі

Філядельфія. — Секретар місцевого 163-го Відділу Українського Народного Союзу інформує, що член цього Відділу, сл. п. Іван Ловас, поляг у В'єтнамі, як вояк американських збройних сил, на 18-му році життя. Дня 5-го жовтня він був важко поранений під час бойової акції й наступного дня помер у лікарні. Сл. п. Іван Ловас, син Миколи і п-і Ловас, народився в Ашафенбурґу в Німеччині а до Америки переїхав разом з батьками під час великого переселення скитальців. Членом УНСоюзу був від 1951-го року.

Капітан Микола Кравців відзначений Медалею Признання Армії ЗДА

Генерал бриґади Р. Ф. Скотт, командант Корпусу Кадетів ЗДА у Вест Пойнті, припинає Медалю Признання Армії ЗДА капітанові Миколі Кравцеву; поруч стоїть дружина відзначеного — Христина з Квасовських.

Вест Пойнт, Н.Й. — Згідно з повідомленням Інформаційного Бюра Військової Академії ЗДА у Вест Пойнті з дня 12 жовтня ц р., капітана Миколу Кравцева відзначено Медалею Признання Армії ЗДА за видатну службу на становиці команданта військового з'єднання у Форт Гуд в Тексасі. Медалю цю надано кап. Кравцеву у зв'язку з його видатним провідництвом і незвичайно похвальною службою, як команданта одного із військових з'єднань і відповідального за вишкіл одного із дивізіонів в часі від липня 1964 року до липня 1965 року. Кап. Микола Кравців є випускником Військової Академії у Вест Пойнті 1959 року і тепер виконує службу в департаменті тактики Корпусу Кадетів ЗДА в цій же Академії. Перед своїм призначенням до Форт Ґуду він відбував військову службу в Західній Німеччині і В'єтнамі. Він уже відзначений медалями Бронзової Зорі та Багряного Серця. Кап. Микола Кравців є сином співредактора „Свободи" Богдана і Неонілі Кравцевих.

Д-р Степан Витвицький, президент УНР в екзилі, занедужав

Ню Йорк. — Із Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в Америці повідомляють, що в п'ятницю 8-го жовтня занедужав д-р Степан Витвицький, президент УНР в екзилі. Від того часу він перебуває в лікарні, але стан його здоров'я поправився і лікарі подають надію, що недужий, який має 81 рік життя, незабаром зможе вийти з лікарні, чого цілком певно бажають йому та з надією очікують найширші кола українського громадянства.

Посвячено пам'ятник сл. п. І. П. Багряному в Німеччині

Новий Ульм, Німеччина (Є. В. Ф.) — В неділю 3-го жовтня ц р на Ново-Ульмівському цвинтарі посвячено пам'ятник видатному письменникові і політикаві, пристрасному публіцистові й великому патріотові сл п. Іванові Павловичу Багряному. Урочисте посвячення цього пам'ятника відбулося в річницю народження І. П. Багряного, а проєкт пам'ятника виготовив мистець-різьбар Л. Молодожанин, автор пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Вашингтоні. В 9-ій год була відслужена літургія в каплиці згаданого цвинтаря, а в 11-ій посвячено пам'ятник за участю Впреп. отців П. Дубицького, Д. Бурка, А. Дублянського, Д. Свириденка, М. Коржана, Г. Горобця і Л. Короля. З нагоди цих урочистостей біля пам'ятника промовляли митрофорний прот. Д. Бурко, від імені ЦК УРДП інж. Ф. Гаєнко, від Державного Центру УНР й від себе особисто інж. Д. Андрієвський, від Спілки Українських Журналістів ред. А. Мельник та проф. Є. Федоренко з Америки від імени Громадського Комітету Увічнення Пам'яті І. П. Багряного. ЦК та Гол. Упрев ОДУМ-у ЗДА й Канади, Координаційної Ради та Г. У. ОУРДП.

На посвячення пам'ятника сл. п. Іванові Багряному прибуло декілька сотень українців, серед них визначні суспільно-громадсько політичні діячі та представники організацій з багатьох країн, як також численні репортери газет, журналів і радіостанції „Свобода" та представники місцевої німецької влади на чолі з заступником бурґомістра міста Ульм. Після посвячення пам'ятника влаштовано спільний обід, під час якого п-ні І Багряна подякувала українською та німецькою мовами всім тим, хто допоміг в поставленні пам'ятника. По спільнім обіді відбувся концерт. Зі „Словом про І. П. Багряного" виступав на концерті ред. В. Бендер з Англії. В програмі концерту було три декламації з творів Покійного, виступи молодих бандуристів „Кобза" з Мюнхену, українські пісні у виконанні співака-тенора Ст. Сп'єха та літературний монтаж з роману „Сад Гетсиманський" (грамзапис) у виконанні відомих акторів Й. Гірняка та О. Добровольської.

Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено урочистості посвячення пам'ятника.

У Вашинґтоні відбулося відкриття Літературно-Мистецького Клюбу

Вашинґтон (І. С.) — За ініціятивою Об'єднання Українців м. Вашинґтону засновано тут Літературно - Мистецький Клюб, щоб заспокоїти культурні потреби все зростаючої громади.

При участі біля 90 осіб відбулося тут 26 вересня ц. р. відкриття новозаснованого клюбу. Члени Управи ЛМК — І. Смолій, Ю. Старосольський та В. Сім'янців провели програму перегляду мистецьких сил Вашинґтону. Гості прослухали з увагою інформації про окремих мистців, їх мистецький шлях та творчі надбання. Виступали теж самі мистці, поділившись з присутніми своїми творчими проблемами й плянами. Одночасно влаштовано було виставку творів вашинґтонських літераторів і мистців — книжок, картин, скульптури й інших публікацій. З привітами на відкриття ЛМК виступили від УВАН проф. О. Повстенко, від НТШ проф. П. Орищкевич, від Союзу Українок п. Мирослава Скасків, від Т-ва лікарів-ветеринарів д-р Р. Барановський, від Студ. Громади Ю. Негребецький, від Пластприяту інж. Т. Дячок, голова Об'єднання Українців м. Вашинґтону Б. Ясинський та від гостей д-р Р. Барановський і д-р Кость Варварів висловили радість з приводу створення цієї культурної клітини.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КОЛИШНІ ВОЯКИ ВІДЗНАЧАЮТЬ 25-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ГЕН. В. САЛЬСЬКОГО

Заходом Відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці відбудеться в Ню Йорку в суботу, 16-го жовтня 1965 в горішній залі Українського Літературно - Мистецького Клюбу при 149 Друга Евню вечір для відзначення 25-ої річниці з дня смерти генерала Володимира Сальського, колишнього міністра військових справ Української Народної Республіки. З доповідями про особу і діяльність того визначного військовика виступлять ген. Аркадій Валійський та Борис Ржепецький. Початок о год. 7:00 вечора.

ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ УВАН І КОНЦЕРТ ДВОХ ПОКОЛІНЬ

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує з нагоди 1965 - 1966 ювілейного року пленарну конференцію з доповіддю президента УВАН у ЗДА Олександра Архімовича п. н. „Підсумки діяльности УВАН у ЗДА в 1964-1965 академічному році". Після Конференції відбудеться Концерт Двох Поколінь. В цьому концерті візьмуть участь мистці — співаки і музики: Олександра Буніна-Сарач, Анеля Каулініс (Філядельфія), Ірена Кіпа, Тамара Маковська, Галина Сарач, Філліс Фаллетта, Юрій Кейс, Вадим Кіпа, Євген Крахно, Лев Рейнарович. Конференція і концерт двох поколінь відбудеться в неділю 17-го жовтня 1965 року о 7-ій год. веч. в будинку Академії при 206 Вест 100 вул., Н. Й.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. П. КОВАЛЕВА ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ В РАДІОМОВЛЕННІ

Ню Йорк. — Мовознавча Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА влаштовує в суботу, 15 жовтня ц. р. в годині 6-тій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — чергову наукову конференцію. Конференцію відкриє проф. д-р В. Лев, а доповідь виголосить проф. д-р П. Ковалів на тему „Українська мова в радіомовленні". Конференція є призначена для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Франція і НАТО

За подіями в Південній Азії й Океанії — в Південному В'єтнамі, в Індії й Пакістані, в Маляйзії і в Індонезії — відійшли в тінь усі справи Европи й Атлантійського обширу, тим паче, що Совєтський Союз, зайнятий своїм конфліктом з комуністичним Китаєм та гострими внутрішніми — політичними й харчовими — труднощами, тимчасово притупив вістря своєї агресивности. А втім, Західня Европа з її неполадненою німецькою проблемою та з опозицією президента де Ґолля супроти колективної атлантійської оборонної стратегії — це одна з найповажніших міжнародних проблем і одна з найбільших турбот Америки.

Відомо, що раз-у-раз маніфестована французьким президентом нехіть до „англо-саксонської суприматії" знайшла дуже реальний вислів у цілій низці актів: недопущення Британії до Спільного Господарського Ринку, бойкотування нарад Спільного Господарського Ринку, щоб не допустити до здійснювання пляну політичної єдности шістьох держав того економічного бльоку, стягнення морської фльоти з-під командування Атлантійського Союзу (НАТО), відкликання більшости французьких старшин із штабу НАТО, недвозначна погроза виступити з НАТО в 1969 році, тобто через 20 років після його заснування, якщо та могутня оборонна організація не буде зреформована по лінії французьких бажань. Де Ґолль виразно окреслив основну суть бажаної зміни: перетворити НАТО із зінтеґрованої збройної сили 15-ох держав з одним командуванням — на союз суверенних держав з власними командантами. Д. Д. Айзенгавер, покликавшись на історичні прецеденти, назвав таку концепцію загиренням у практиці взагалі спільної оборони Заходу і запропонував зі свого боку піти назустріч амбіціям Франції і погодитися на головного команданта НАТО в особі французького ґенерала. Однак де Ґолль взагалі ставиться неохоче до тісної співпраці країн Атлантійського обширу, проповідуючи концепцію „европейської Европи" та її самовистачальної сили — під проводом Франції. Для цієї цілі Франція витратила 7,500.000.000 дол. на атомове озброєння і має витратити таку ж суму до 1970 року, пляноючи збудувати до того часу 63 джети типу „Міраж IV" для перевозу атомових бомб, запас яких щораз побільшується.

У західній пресі ведеться дискусія, чи НАТО може „обійтися" без Франції, при чому вказується, що вже тепер Америка на всякий випадок пробує скеровувати більшість корабельного вантажу на оборонні цілі — до інших портів, не французьких. Водночас розглядається й другу концепцію: чи Франція може вирektися НАТО. Більшість висловлюється за те, що в інтересах однаково ЗДА й Канади, як і Франції та континентальної вільної Европи, лежить їхня тісна політична й мілітарна співпраця. Оптимісти вважають, що й де Ґолля можна буде в цьому переконати. Одним із джерел їхнього оптимізму є те, що де Ґолль матиме в 1969 р. 79 років і, може, тоді або швидко після того не буде при владі, а його наступник не матиме англосаксонського комплексу.

Рік без Хрущова

Рік тому, 15 жовтня 1964, закінчилась кар'єра третього в черзі совєтських диктаторів — Нікіти Хрущова. Одинадцять років був він найважливішою особою в Совєтському Союзі, вирішальною в усіх справах компартії й уряду. Відмінюване на всі лади на сторінках совєтських газет ім'я його зникло раз на завжди, так, ніби Хрущова й не було, ніби він канув у небуття. Останньою згадкою про Хрущова було надруковане 16 жовтня 1964 р. в „Правді" і в інших совєтських газетах повідомлення про те, що Пленум ЦК КПСС „задовольнив просьбу тов. Хрущова М. С. про звільнення його від обов'язків першого секретаря ЦК КПСС і члена Президії ЦК КПСС і голови Ради Міністрів СССР у зв'язку з похилим віком і погіршенням стану здоров'я". Після цього в совєтській пресі уже ніяких згадок про Хрущова не друковано. Якщо на тих чи інших збіговищах партійної верхівки і згадувано інколи некомпетенцію Хрущова, встрявання в справи, в яких він не визнавався, його фразерство, самовихваляння та базікання і . . . культ особи, що його намагався він зліквідувати у відношенні до Сталіна, розвиваючи при тому в небувалий спосіб свій власний, то в усіх цих згадках прізвища Хрущова не згадувано. Дуже далеким натяком на політику Хрущова була і вжита його ж наступником на пості прем'єра СССР, А. Косиґіна, у його промові на цьогорічному вересневому пленумі ЦК КПСС фраза: „непродуманий, волюнтарський підхід до розв'язання складних господарських проблем . . ."

Після усунення Хрущова, протягом першого року совєтську партійно - режимну верхівку очолювало „колективне керівництво" в складі — Леонід Брежнєв, як перший секретар ЦК КПСС, Александр Косиґін, як голова Ради Міністрів СССР, і Анастас Мікоян, як голова Президії Верховного Совєту СССР, тобто його „президент". Якщо оцінювати в загальному діяльність цього „колективного керівництва", то нові кремлівські правителі були куди обережніші у своїй зовнішній і внутрішній політиці, зокрема у своїх виступах в тих чи інших справах. Не проявили досі окремі особи з цієї кремлівської „тройки" також ніяких тенденцій щодо встановлювання власного культу особи, хоч і багато познак вказують на те, що з посиленням позиції того чи іншого із кремлівських самодержців неминуче „розгорнеться" культ його особи. Передусім може рішитися на це Брежнєв, який, ідучи за прикладом Хрущова, забезпечив собі місце вже не тільки в партійному керівництві, але й у „законодатному" органі влади, що ним є Президія Верховного Совєту СССР. Свого часу така позиція у Верховному Совєті дала змогу Хрущову, тоді тільки першому секретареві ЦК КПСС, розгорнути кипучу діяльність на міжнародному терені і, зокрема, взяти участь в Женевській конференції 1955 року.

Не внесе, мабуть, ніяких значних змін і XXIII з'їзд КПСС, реченець якого визначено на березень 1966 року, з головними доповідачами Брежнєвим і Косиґіним. Проте, це не виключає, що й вони не дочекаються цього з'їзду, так, як не дочекався Хрущов, який згідно з давнішими постановами мав бути на ньому головним промовцем. Доля Хрущова може постигнути кожної хвилини і його наслідників.

І. Світ

ХАОС В ІНДОНЕЗІЇ

Події в Індонезії привертають до себе увагу світової преси. У зв'язку з цим варто дещо пригадати про цю країну в Океанії.

Комуністична партія Індонезії має найбільше число членів поза китайською та совєтською, і комуністи завдяки політиці президента Сукарна мали можливість поширювати в країні свої впливи.

У політичних колах розглядали цю політику Сукарно, як доказ, що він з їх допомогою хоче протягнути своє президентство і так „увійти в історію Індонезії", як її найвидатніший державний муж. Але в комуністів пляни були інші.

Нам доводилося вже писати в „Свободі" про умови життя в Індонезії під час її конфлікту з Голляндією в зв'язку з Західньою Ґвінеєю — Ірією. Тепер нагадаємо, що понад сто мільйонів населення Індонезії не є одним народом, а являє собою мішанину народів з 30-ма різними мовами. На 75-80% воно мусульманське.

У 700-му р. нашої ери індонезійський архіпелаг був завойований індійськими принцами, і під їх впливом місцеве населення прийняло віру браміністів. у 1478 році ці острови стали ареною війни, яку принесли мусульмани. Правління мусульман не було довгим, бо вже в 1518 р. місцеві сили усунули окупантів, але залишилася їх віра — мусульманство.

У 1610 р. з'явилися тут голляндці, які в м. Джакарта, в 1619 р. перейменованому на Батавію, заснували свою факторію. Батавія стала центром колоніяльних операцій голляндців: далі вони перейшли на Формозу, звідки викинули португальців та еспанців і заснували колонію в Нагасакі, в Японії, яка проіснувала до кінця століття вже як торговельна станиця.

У 1825-му році на острові Яві вибухло проти голляндської адміністрації повстання, яке тривало до 1830 року.

Під час останньої війни в Індонезії розвинувся партизанський рух проти японських окупантів. Зброю партизанам постачали англійці та американці. Серед керівників тих партизанів були Сукарно та відомий політичний діяч Хара, який мав тісні зв'язки з мусульманським населенням.

Після поразки Японії голляндці вернулись до Індонезії з своїми старими колонізаційними методами, результатом чого були нові повстання, які прибрали форм реґулярної війни. Америка не виявила бажання відразу стати на стороні індонезійців, і в цьому причина ненависти Сукарно до ЗДА. В тих роках американський уряд не вважав за потрібне втручатися у внутрішні справи своїх союзників на Далекому Сході.

Тим часом, як англійці зуміли порозумітися з народами своїх колоній, французи та голляндці дбали тільки про відновлення в колоніях своєї влади та про їх експлуатацію.

У серпні 1945 р. проголошено створення республіки Індонезії без згоди Голляндії. Лише 25 березня 1947 року Голляндія визнала її існування, а 17 січня 1948 року підписала з нею мировий договір. Згідно з цим договором голляндські війська мали бути евакуйовані і вся адміністрація передана незалежному урядові Індонезії.

Уже в 1948 р. індонезійські комуністи з допомогою московської аґентури старалися зробити нову революцію і захопити владу, але повстання було здавлене. В цій акції головну ролю відіграли мусульмани на чолі з Хара.

Недавній виступ комуністів став можливим через повільне проникнення їх до летунських сил. Щастям для країни було те, що найліпша частина армії, дивізія Сілаванґі була тоді в столиці, підготовляючись до великої паради, що мала відбутися 5 жовтня. Це й перешкодило успіхові повстання комуністів.

За кілька годин панування в столиці комуністи встигли вбити шістьох видатних старшин армії, і це прискорило реакцію командування армії, вільного від комуністичних впливів.

Сьогодні вже можна передбачати, що Сукарно не матиме того авторитету, який мав досі. Фактично він — полонений армії. Питання ще, як діятиме Сукарно на президентському пості в рямцях визначених йому командуванням армії. Сукарно хворий, йому вирізано нирку, і лікарі вважають, що жити йому залишилось недовго. За кілька днів перед повстанням, виступаючи через радіо, він урвав свою промову на середині речення, і далі вже говорив з трудом. Цей інцидент пройшов тоді майже не помічений широкою публікою, але, мабуть, був сигналом для комуністів: починати. Не виключене, що то був зумисне поданий Сукарном сигнал своїм однодумцям, щоб послабити армію, як бастіон проти комуністів.

Армія виграла в першому зударі з комуністами, бо її керівники — націоналісти, які мобілізують народну опінію проти чужинців, а комуністична партія в очах військовиків — червонокитайська аґентура.

Треба згадати, що кілька років тому на о. Суматра спалахнуло було велике заворушення проти китайців, які жорстоко експлуатували місцеве селянство. Багато китайців тоді вислано з острова. Однак це не перешкодило Пейпінґові продовжувати „співпрацю" з Індонезією, бож то потерпіла „буржуазна кляса", здебільша китайські дрібні купці та лихварі.

Перебрання військовиками контролі в Індонезії можливо зліквідує впливи Пейпінґу в тій країні. Однак, це виявиться щойно в майбутньому.

ЕКСПЛУАТАЦІЯ УКРАЇНИ

II

У 1964 р. на Україні видобуто 80.3 мільйона тонн залізної руди („Радянська Україна" з 2 лютого ц. р.), що становить більше як 50 відсотків загальносоюзного видобутку залізної руди — 146 млн. тонн.

Протягом семирічки видобуток залізної руди на Україні збільшився у 1.8 раза.

Сталося це внаслідок того, що за той час збудовано на Україні цілий ряд нових залізорудних шахт, кілька гірничо - збагачувальних комбінатів (новокриворізький, центральний, північний та інгулецький у Кривбасі, запорізький, дніпровський). Будується такі залізорудні шахти - велетні у Кривбасі як „Родіна", „Саксагань", імени Артема ч. 2, будується кілька забагачувальних фабрик. Багато залізорудних підприємств реконструюється, внаслідок чого видобуток руди в них значно збільшиться.

Отже, потужність залізорудних підприємств самого тільки Кривбасу зросте під кінець 1965 р. на 5 млн. тонн руди, а у 1970 р. вона досягне 100 млн. тонн на рік.

Це також імпонуючі темпи росту промисловости України.

Але радіти з цього немає чого. Бо цей розвиток не на користь України, а на її шкоду, бо він тільки прискорює вичерпування її природних ресурсів.

Сама Україна такої кількости залізної руди не потребує і переробити не може. Більшість видобутої на Україні залізної руди вивозиться поза її межі, і користь з того збирає не Україна, а Москва.

Вже згадувалось, як то „кожного дня на північ ідуть ешелони з українським вугіллям, рудою та металом".

Руду забирають з України в першу чергу Москва та інші союзні республіки. Крім того її експортується поза межі СССР.

На мітинґу для відзначення 21-их роковин болгарської „соціялістичної революції" у Києві 9 вересня 1965 р. міністер культури УССР Бабійчук, вираховуючи, яку поміч дає СССР Болгарії, згадав і ті продукти, що їх вивозиться до Болгарії з України, між іншим також залізну руду. Ця руда постачається Кремиківському металюрґійному комбінатові, велетневі болгарської індустрії.

Українська руда вивозиться також в Угорщину.

Для вивозу української руди в Чехо - Словаччину роблять навіть спеціяльні приготування. Ось як описується ті приготування в „Радянській Україні":

„Будівництво міжнародної об'єднаної сортувальної станції Ужгород - 2 у розпалі. Будівельники з випередженням графіка укладають станційні колії, працюють десятки кранів, бульдозерів, автосамоскидів . . . Колектив будівельників вирішив здати станцію раніше строку, щоб швидше відкрити шлях криворізькій руді на Кошицький металюрґійний комбінат у Чехо - Словаччині".

З нагоди приїзду до Києва у вересні ц. р. партійно-урядової делеґації „Німецької Демократичної Республіки" багато говорилося про поміч СССР і України тому сателітів. „Ділове співробітництво встановилося між трудівниками Кривбасу і Німецької Демократичної Республіки — писала тоді „Радянська Україна". — Всі металюрґійні заводи дружньої країни працюють виключно на криворізькій руді".

На криворізькій руді здавна працює також металюрґійний комбінат у Новій Гуті в Польщі.

З України — згідно з офіційними совєтськими даними — вивозять у Болгарію, Угорщину, Польщу, Румунію, Чехо - Словаччину, Східню Німеччину та деякі інші країни світу 30 відсотків загального видобутку руди. Щонайменше других 30 відсотків забирає Москва для себе і „союзних республік".

І так запаси залізної руди на Україні вичерпується в три рази скорше, ніж це було б, якби Україна видобувала руду тільки для своїх потреб. А якби вона видобувала її навіть такими темпами, як тепер, також для експорту, то мала б щорічний великий прибуток. Тепер увесь цей прибуток з експорту забирає Москва.

абв.

Гинуть пам'ятники минулого

Дніпропетровщина, кажуть, найбагатша з Україні на пам'ятники давнини. Численні тут високі степові могили. Торік цікаві розкопи скитських могил проведено поблизу Нікополя. У селі Любимівці, Солонянського району, почали досліджувати гончарний центр, якому близько двох тисяч років.

Тривають розкопи степових могил епохи бронзи на Криворіжжі. А на Приоріллі збирають багатий матеріял з часів неоліту.

На околицях самого Дніпропетровського також є місця, що вимагають допитливого ока вченого. Але деякі з цих місць вже руйнуються, зокрема неолітичний могильник на Ігрені. При в'їзді до міста з боку Запоріжжя — дві недосліджені могили, звані Близнюки. Але з них колгоспи беруть землю.

А ось відома фортеця Кодак. Цей пам'ятник майже повністю зруйнували, бо там зробили каменоломню.

Стоїть у місті Преображенський собор. Кілька років тому почалися було реставраційні роботи в соборі, але незабаром припинилися. (Із статті О. Сливінського, „Культура і Життя" з 15 серпня 1965 року).

Гр. Скит

А ВОНА ВСЕ ТАКИ КРУЖЛЯЄ...

На якій прецизній осі не застояв би мініятюрний глобус чи то в кабінеті політика, чи вченого, і як би не повертати ним, здається силою сторічної застояности зупиниться він перед глядачем знайомими обрисами европейського й африканського континентів і обидвох Америк з Атлантиком у центрі.

Цю його позицію визначили сторіччя культурного і цивілізаційного процесу в тому просторі, коли решта світу стояла в тіні, у глуші, на периферіях історичних подій. І тільки 20-те сторіччя порушило цю засаду. Довелося поволі зрушувати глобус із застоялого місця, вишукувати на ньому міста, ріки, країни й континенти. Історія ж, як відомо, знаменита вчителька, охоче і з щораз більшою настирливістю стала давати лекції географії зледачілим політикам. Спершу як проба прийшла Цусіма. Довелося прослідити японські острови. Потім наринули Перл Гарбор, Ґвадальканал, Окінава, Ґірошіма, Наґасакі. Маленька перерва — і знову Пейпінґ, Чунґкінґ, Кантон, Формоза. Перерва — і знову Північна Корея, Південна Корея, Сеул, Пунджанґ . . .

Лекція за лекцією проходить отак через Азію, через чорний континент аж до останнього В'єтнаму. Втомилися студенти, і хотілось би давнього спокою. І, омаєний галузками мірту ОН глобус, що став кружляти рівно, пущений у рух силою і нестримним ідеалізмом молодої американської нації, сповільнив своє кружляння.

Обважнілий здобичами воєн, задивлений у світову революцію, розкрячений на двох континентах, СССР спиняв його рух незліченні числа разів. І стара Европа хотіла б, щоб усе було подавньому, щоб зупинились події. Як гарно було б! Можна ж далеко від фронтів знаменито торгувати, продукувати, бавитися, попивати шампанське вино чи баварське пиво. Можна виголошувати промови і пробувати зупинити глобус так, щоб вежа Айфля була в центрі світу. Можна кокетувати червоний Китай, постачати йому сирівці й фахівців, щоб цей котел переварював у собі ненависть і погорду до всіх народів світу, щоб звідти не виходили заяви в стилі недавньої заяви міністра Червоного Китаю Лін Пяо, що ціла Азія, Африка та Латинська Америка становлять сільську частину світу, яка мусить оточити „міста" Европи й Північної Америки і захопити їх у революційному ферменті.

Самота Америки в затяжному конфлікті в азійсько-тихоокеанському просторі повна глибокого драматизму. Адже необтяжена сторіччями пересудів, задивлена у візію світової спілки народів, здвигнула вона для них палац на своєму континенті, покрила левину частину коштів утримання, щоб тільки піддержати велику ідею світового миру. І в'єтнамський конфлікт є нічим іншим, як спробою не допустити, щоб зухвалі перехвалки китайських можновладців стали дійсністю, щоб інспіровані комуністами ферменти поширювалися далі.

Унікальний виступ Папи Павла VI в ОН прийшов саме в розпалі конфлікту. Ще багато років людство вертатиметься думкою до цього виступу. А покищо зрозуміти його зблизька, сприйняти розгаряченою головою не так легко багатьом, затривоженим комуністичними успіхами. Адже закликати до роззброєння — це осуджувати воєнну акцію Америки у В'єтнамі. Адже натякати на прийняття червоного Китаю в ОН — це збільшувати апетити роззухваленого жовтого смока.

Одначе, при позірних противенствах, виступ Папи Павла VI — це стовідсоткове потвердження політики ЗДА, що є й була завжди політикою оборони, політикою дефензивною. Тут політичний реалізм подиктував Папі оці слова: „Поки людина залишається слабою, змінливою і навіть злою, дефензивна зброя, на жаль, буде потрібна". Це конечне зло. Алеж головна вага виступу Папи Павла VI, за його власними словами, це „урочиста моральна ратифікація цієї високої установи" — ОН, на яку Америка покладала стільки надій, стільки грошей і зусиль, щоб не допустити більше до воєн і кровопролиття. Цей виступ це був прямий заклик до всіх народів активно включитися в здійснення цієї мрії.

На тлі впертої обструкції СССР і пасивности Европи з її тугою за минулою величчю поява Папи Павла VI в ОН викликає невеселі історичні порівняння. Ті, що колись поборювали консервативну Церкву, яка заперечувала як єресь кружляння землі, хочуть тепер самі зупинити її рух. А Церква опинилася попереду, як правдивий духовий провідник світу.

Її заклики ясні: не байдужість, не східнє вижидання і короткозорі пляни, але збірне зусилля всіх, світове шукання миру. „Робіть так, щоб ті, які ще назовні, бажали заслужити собі довір'я всіх, і тоді будьте великодушні признати їм це довір'я".

А це можливе не тихою підтримкою, не ламанням солідарности, але одностайним виступом народів світу. З цього погляду виступ Папи Павла VI дає цій країні велику моральну силу звертатися до всіх, щоб допомогли закінчити затяжний конфлікт, щоб дали відчути всім, що світ — один, неподільний, і нема в ньому місця для тих, хто має своїм девізом підбій світу і проповідує ненависть.

ДЕНЬ ВЧИТЕЛЯ

За наказом Москви, з 29 вересня 1965 року в першу неділю кожного року святкуватимуть „День Учителя", — повідомляє „Літературна Україна" з 1 жовтня.

Степан Смерека-Чорній

ТЕАТРАЛЬНІ ІДЕЇ ТА ЕСТЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КАРПЕНКА-КАРОГО

(4)

Карпенко - Карий бичував усіх тих „звірів - акторів" і театральних бродяг, що, замість виховувати народ, збуджувати в нього естетичний смак та почуття любови до українського театру, деморалізували і відвертали від нього прихильного глядача, а „дикого такого, як самі актори - звірі" глядача нічим не можна задовольнити, якщо немає на сцені „крови і судорожних епілептичних танків".

Карпенко - Карий виступав проти акторів - бездар, які прийшли служити не священним ідеалам народного мистецтва, а з чисто егоїстичних і кар'єристських міркувань; випадкових, що не любили ані сцени, ані мистецтва, були зовсім байдужі до народу, не бачили й не могли бачити вищих цілей та ідей.

Була це друга половина XIX століття, коли стільки наплодилося різних театральних груп і з усіх сторін країни напливали різного роду „театрали", які за короткий час залили Україну. Ці люди були зовсім байдужі до народного театру і готові були грати „турецькою, жидівською і якою завгодно мовою, аби тільки грати"[10].

В той час появилося чимало „письменників", які фабрикували п'єси як попало, перекручували, підробляли й переробляли відомі вже п'єси, аби тільки пісні та танці, і виводили такий репертуар на сцену. Проти цієї „зграї", що профанувала і спотворювала мистецтво, засмічувала сцену, робила з театру ярмарок, виступав Карпенко - Карий. Він виступав також проти розпусти в театрі, яка була причиною морального та ідейного занепаду театрального мистецтва. Сам Карпенко - Карий був взірцевим сім'янином, любив і поважав свою сім'ю, яка була для нього „святая - святих". У листі до сина Назара він писав:

„Не забувай високих ідеалів! Ніщо в житті, мій любий сину, не дає такого задоволення, як хороша, чесна сім'я, котра, крім звичайних своїх інтересів і обов'язків — не забуває служіння вищим ідеалам загального добра"[11].

Карпенко - Карий дуже любив своїх дітей, турбувався про їхнє добре виховання, впоював в них демократичний світогляд і давав їм життьові настанови.

У листі з 15 березня 1898 р. до сина Назара, який був тоді студентом, Карпенко-Карий писав:

„А молодому чоловікові-студенту обов'язково треба, крім спеціяльної науки, винести зі школи чесні погляди на свій народ і теоретичне знання всіх благородних напрямків, які існують серед найкращого передового покоління. З усіх існуючих теорій молодий чоловік позинен взяти в основу життя ту теорію, котра найбільше проводить ідею любови, ідею щастя, ідею економічного добробуту свого народу"[12].

Таким був Карпенко-Карий на сцені, в драматургії, таким чистим, чесним і шляхетним був він і в житті.

Карпенко-Карий — організатор і надхненник нового театрального товариства

Подих революційної бурі, що невпинно наближалась, позначився й на акторському середовищі. Про пробудження суспільно-політичної свідомости свідчив скликаний у Москві Російським театральним товариством у березні 1897 року перший Всеросійський з'їзд сценічних діячів.

На з'їзд запрошено письменників-драматургів, акторів і режисерів. Від українського театру були присутні: Михайло Старицький, Микола Садовський, Панас Саксаганський і Марія Заньковецька. З доповідями виступили М. Старицький і М. Заньковецька, а П. Саксаганський відчитав „Записку", написану Карпенком-Карим, „Записку", що підписали обидва брати Карпенка-Карого, Садовський і Саксаганський, а також і сам Карпенко-Карий.

Борючись за театр для народу, Карпенко-Карий критикує у „Записці" нестерпний стан, який панував у театрах, звертає увагу на те, що театр перебуває у жалюгідному стані, бо не має ні репертуару, ані пристойних приміщень. Причину цього нестерпного стану Карпенко-Карий вбачав також у цензурі, що безжалісно обмежувала вибір теми. Письменники змушені пристосовуватися до її вимог, „крутиться у вузьких рамках шабльонових компіляцій любовних інтриг".[13]

„Перекладати з чужоземних мов для української сцени — забороняється; писати з історичної минувшини, такої багатої на теми і цікавої для слухача, — забороняється; слова: „запорожець", „козак", „рідний край" — жупел для цензури, і; якщо п'єса хоч трохи пристойно скомпонована та має ці слова, то краще не надсилати її в цензуру — все одно не дозволять. Тим то всі українські п'єси мають темою одноманітне кохання, зовсім не цікаве для народу, і прикрашаються танцями та співами".

Карпенко - Карий категорично засуджує надто високі ціни на білети, які не відповідають „економічному становищу суспільства" і зовсім недоступні для простого народу.

„Останнім часом, — писав Карпенко-Карий у „Записці", — не з'явилось на сцені нічого такого, що хоча б скількинебудь змальовувало наше дійсне життя з усіма його гіркотами, ґальмами, вадами. Дійсного життя немає на сцені, і сцена не може служити тим цілям, для яких вона існує".[13]

Карпенко-Карий виступив проти політики російського уряду в питаннях українського театру, що за всяку ціну намагався задушити живе українське слово на сцені, в літературі і в школі.

[10] Там же, стор. 74.
[11] Журнал Театр, ч. 6, „Мистецтво", 1940, стор. 24.
[12] Журнал Театр, ч. 3, „Мистецтво", 1940, стор. 12.
[13] І. К. Тобілевич і П. К. Саксаганський, „Записка до з'їзду театральних діячів". (Шаховський, Хрестоматія критичних матеріялів. „Рад. Школа", Київ, 1948, Т. II, стор. 40.

(Далі буде)

Кардинал Йосиф Сліпий узяв участь...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

довлювати й поширювати свої погляди.

Текст схеми підчеркує важливість погодження людської культури з християнським ученням. Для того християни повинні жити в дуже тісній злуці з рештою людства, стараючись вглибитись у його спосіб думання й відчування. Християнські богослови мають обов'язок поглибити християнське вчення так, щоб із щораз то дальшим поступом науки поступало теж і пізнання Бога й зрозуміння Божого Об'явлення. В такий спосіб можна буде уникнути неправдивого погляду, що нібито наука й християнська віра собі суперечать. Миряни, що мають особливі компетентності, нехай доказують, що церква високо цінить культуру. Професори богословії та філософії нехай співпрацюють з науковцями других ділянок людського знання, для взаємного збагачення між усіми науками. Є дуже побажаним щоб миряни поглибили своє знання богословських наук. Їм треба признати християнську свободу досліджувати, думати й безпретенсійно, але й відважно висловлювати свої погляди на полі їхньої компетентности. Християни повинні цінити всякого рода мистецтво.

Обговорення цього розділу відбувалося продовж двох загальних засідань. Один із перших узяв голос український кардинал Кир Йосиф. Його виступ стосувався не тільки до цього розділу, але й, можна б сказати, до цілого ходу четвертої сесії Собору. В словах українського кардинала чути було критику, майже докір. Кир Йосиф сказав, що ця тринадцята схема, тобто про взаємини Церкви з сучасним світом, є виготовлена надто у дусі західньої культури. Христова Церква існує теж і поза Західньою Европою та Америкою. Европейський Схід та Далекий Схід є також частиною сучасного світу. Під час останніх засідань Собору — стверджував Кард. Йосиф — було надто мало виступів, у яких обговорювано б ситуацію в тих країнах, де держава накидає й розповсюджує атеїзм. Церква існує у світі на те, щоб навчати; Тому не вистачає, щоб Собор вказав на блуди й зла сучасного світу; він повинен визначити теж і відповідні засоби, щоб їх усунути.

З цих коротких слів (що вдійсності певно були обширніші, але соборовий бюлетень для преси їх надто скоротив) ясно, що український Отець Собору, Кир Йосиф, завважує в ході Собору деяку відірваність від справді конкретного положення нинішнього світу, особливо відносно деяких капітальних проблем, як атеїзм, комунізм, змагання нових, або забутих досі народів і культур вийти вповні на сцену історії. У схемах і виступах він бачить нахил до академічности, до платонічного погляду на дійсність, без установлення принаймні загальних правил для конкретного діяння; надмірний оптимізм.

Проти такого надмірного оптимізму виступав також німецький єпископ Оскар Шпульбек. Він заявив, що треба глядіти на нинішню дійсність більш реалістично. Наприклад, вивчення дослідних наук не провадить само собою до пізнання Бога тому, що наукове дослідження підлягає ще до нині кількостево - математ. методові. Цей метод, здається, викривлює ментальність науковця. Сучасний науковець часто думає, що в своїх наукових пошуках та відкриттях він знаходить докази, які рівнозначні як для ствердження існування Бога так і для ствердження вічности матерії. Конечно, щоб нинішні богослови старалися точно пізнати сучасний стан наук та їх досягнення. Тільки в той спосіб вони могтимуть започаткувати діялог з нинішнім науковим світом, який буде спиратись на елементах, що мають якусь вагу й признання. Проти надмірного оптимізму цього розділу виступив теж паризький архиєпископ-помічник П. Вейо. Інші отці пригадали деякі теми, про які розділ зовсім не згадує, які однак, на їх думку, мають свою важливість. Так наприклад французький єпископ Л. Лєбрен сказав, що в розділі треба підчеркнути ролю, яку відіграє в нинішньому світі спорт. Величезне число людей усіх суспільних шарів слідить за спортовими подіями з надзвичайним зацікавленням.

Спортовий дух є однією із властивостей ментальности сучасної людини. Треба, отже, усвідомити собі те знане місце, яке це явище займає в житті людей та наголосити на його основних вартостях : володінні духа над тілом, швидкості рішень, чесності, мужности й інших.

Другою із таких незаторкнених у розділі тем є та, що її видвигнув у своєму виступі німецький єпископ-помічник Кельна А. Фроц. Його заввага психологічно дуже глибока. Він каже, що розділ правильно підчеркує свідомість нинішніх людей, що вони є творцями своєї особистої та суспільної культури. Але не завжди існує свідомість, і розділ повинен би причинитися до її створення, підкреслюючи, що чоловіки і жінки мають у розвитку культури різні завдання, які є властиві тільки одній або другій із тих двох основних груп людства. Взаємне доповнення чоловіка й жінки відноситься не тільки до подружого життя, але й поширюється на всі ділянки людського існування. Не вистачає проголосити рівність між чоловіком і жінкою, але треба теж поставити собі питання, чи нинішні обставини є догідні тому, щоб жінка могла дати свій властивий їй вклад у суспільне й культурне життя. Якщо ж ні, то як цьому зарадити.

Італійський архиєпископ Мікеле Пеллеґріно підкреслював важливі справи християнської свободи в наукових пошуках. Необхідно, — навіть на те, щоб уникнути блудів минулого, — ясно заявити, що свободу пошуків у всіх ділянках знання та свободу вислову власних поглядів на всі справи, так світські як і духовні та церковні, мають не тільки єпископи й взагалі церковники, але й усі миряни. Треба мати на увазі те, що поступ і розвиток може існувати й існує теж і в богословських науках та що, тільки полишаючи всім свободу пошуків і досліджень, сприяємо тому діялогові Церкви з сучасним світом, що його так дуже бажає Папа. В такий спосіб можна теж уникнути різних проявів лицемірства, які легко виникають тоді , коли бракує повної свободи думки й вислову. **Д-р Омелян Кміть**

Квартет „Верховина" з Торонта, під мистецьким керівництвом Олени Глібович, який виступить на Святі Покрови в Клівленді, у неділю, дня 17-го жовтня, ц. р. в залі Муні Гай Скул о год. 4:30

Стетен Айленд, Н. Й.

ПЕРШЕ СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ

Шестеро діточок невеличкої парохії Пресв. Тройці з Стетен Айленді діждалися радісної хвилі прийняти перше Св. Причастя в новім мурованім Божім храмі в травні 1965 р.

Будова цього храму, що збудований при одній із кращих вулиць, 288 Вандербілт Евню, виносила коло $ 300.000.

Діточок до першого Св. Причастя приготовив парох Пресв. Тройці о. Євген Мацелюх, що душпастирює в Стетен Айленді вже п'ятий рік.

Декотрі наші діти, що ходять до кат. шкіл, приймають перше Св. Причастя разом з римо-кат. дітьми за порадою своїх учительок, на що родичі не повинні погоджуватися, бо кожна дитина повинна прийняти перше св. Причастя в тій церкві, де була хрещена.

Ті шестеро дітей, що приняли перше св. Причастя в своїй рідній церкві, ходять до публічних шкіл.

о. Е. М.

Конференція УЗХ в Шикаго відзначила панство Нижанківських у Швайцарії

Шикаго. — Крайова Конференція Українського Золотого Хреста, що відбулася тут в днях 25-го і 26-го вересня відзначила д-ра Омеляна Нижанківського золотою медалею УЗХ в 25-річчя діяння Представництва УЗХ на терені Швайцарії під час другої світової війни, а його дружину почесною відзнакою УЗХ. Вони обоє організували Представництво УЗХ у Швайцарії для допомоги інтернованим українцям із Франції, що силою були затягнені до польського леґіону, який, відступаючи перед німецькою інвазією перейшов границі Швайцарії і був інтернований. Вони зорганізували почесний комітет Представництва УЗ-Хреста із визначних громадян Швайцарії й це Представництво було респектоване властями й при помочі його вони зуміли нав'язати контакт із інтернованими, вможливити візиту таборів о. М. Любачівському, добилися відділення українців в окремі табори й забезпечити їх допомогою, а ще важніше зв'язати їх із українським світом при помочі української преси, книжки й українських Богослужень. По численних спробах Представництво УЗХ добилося їхнього звільнення.

Крайова Конференція УЗХ була надзвичайно успішною, бо в ній взяло участь 46 делеґаток, які в дружній атмосфері обговорювали питання виховання української молоді й організування світличок, садочків і літніх таборів, і вибрали господарську комісію УЗХ для придбання фондів на ті цілі, а головно для розбудови табору у Лігайтоні. Конференція широко дискутувала це над потребою посилення харитативної праці УЗХ і визначено місяць лютий на переведення кампанії за збільшення фондів на ту ціль, як теж дискутовано потребу поширення української преси й книжки між жіноцтвом та рішено перевести кампанію для цієї цілі в жовтні ц. р.

Конференцією проводила голова ГУ УЗХ Марія Квітковська, а господарями був 12-ий Відділ УЗХ у Шикаго під головуванням п-і А. Рибак.

Н. Р.

Звернення від Редакційної Колеґії „Українського Історика"

1) Українське Історичне Товариство, яке об'єднує істориків, дослідників допоміжних історичних наук, а також активних прихильників української історичної науки, видає одинокий український історичний журнал у вільному світі — „Українського Історика".

Український Історичний Журнал, який появляється в Києві, не є виразником української історичної науки, лиш знаряддям комуністичної партії. Тому на українських істориках і українській громаді у вільному світі лежить обов'язок видавати репрезентативний історичний журнал.

2) Цією дорогою звертаємося до українських громадських і фінансових установ та українського громадянства, які розуміють вагу історичних дослідів, із просьбою моральної і матеріяльної допомоги. Ваша допомога уможливить нам збільшити об'єм „Українського Історика" і розгорнути ширшу дослідно - видавничу працю.

3) Просимо меценатів „Українського Історика" надсилати свої однорічні пожертви, а передплатників якнайшвидше вирівняти свої залеглости за 1965-ий рік. Передплата журналу виносить — $4 на рік.

4) Нове число „У. І." (ч. 1 - 2, 5 - 6) за 1965, яке друкувалося в Німеччині, є вже в дорозі до читачів.

Видавництва просимо надсилати свої видання (книжки, журнали часописи) до рецензії або до відмічення в науковій хроніці чи біжучій бібліографії журналу. Видавництвам в обмін висилаємо наш журнал.

6) Всю редакційну і адміністраційну кореспонденцію просимо слати на нову адресу Редакції і Адміністрації, або на адреси наших представництв. На адресу Редакції можна надсилати теж листування до Управи Українського Історичного Товариства.

Нова адреса:

"The Ukrainian Historian"
P.O. Box 261
Bowling Green, Ohio
U.S.A.

Е. Ярош
голова ТУІА

Чергова науково-технічна конференція українських інженерів Америки в Ню Йорку

Осінній сезон праці Товариства Українських Інженерів Америки відкриється влаштуванням Науково-Технічної Конференції в приміщеннях Українського Інституту Америки, ч. 2, Е. 79-та вул., в Ню Йорку, в суботу, 16 жовтня о год. 1-ій.

Група членів ТУІА виступить з рядом рефератів зв'язаних з їхньою безпосередньою роботою. Окремі доповіді покриватимуть частинне спектрум індивідуальних технологічних дисциплін, з наміром передати учасникам конференції зображення вітального вкладу членів української етнічної групи в розвиток передових галузей інженерної технології та наук в ЗДА.

Конференція буде відкрита для членів ТУІА та гостей. Проводитиме д-р П. Грицак, професор Нюаркського Коледжу Інженерії.

Програма Конференції включає реферати:

1. **„Естрагування, виділення і очищення деяких стероїдів (антибіотичних сполук) при допомозі комплексів борону".**

Автором доповіді є інж. Є. Івашків, градуант Колумбійського Університету та Бруклинського Політехнічного Інституту і Нюаркського Інженерного Коледжу.

Інж. Івашків працює в ділянці контролі біосинтез та процесів виготовлення антибіотиків, звітуватиме в своїй доповіді про успішні висліди своєї праці у зв'язку з проблемою модифікації молекул стероїдів для збільшення їх дії, та рівночасного поменшення небажаних ефектів на людський організм.

2. **„Вплив міцности з'єднань між індивідуальними конструктивними елементами комірчастих конструкцій на загальну стабільність структури під обтяженням зовнішнім гідростатичним тиском".**

Автором доповіді є д-р Я. Д. Стахів, який здобув наукові ступені з механічної інженерії в Державному Університеті Оклагоми та з інженерної механіки і докторат з психології в Державному Університеті Пенсилвенії. Д-р Стахів є автором 10-ти наукових публікацій та 30 статтей з ділянки підводних суден і матеріялів для споруд глибокого занурення. Його праці знайшли широке признання в професійних журналах і в популярних публікаціях. Від 1964-го року д-р Стахів займається дослідами при лябораторії будівельної інженерії воєнної фльоти ЗДА в Каліфорнії.

В рефераті він звітує про висліди експериментів над моделями виготовленими з акрилику, які показали, що під гідростатичним обтяженням комірчастих структур, розміщення і міцність фут не має впливу на загальну стабільність пристроя під умовою, що обвідні ущтивнювачі є забезпечені від поперечної трансляції.

3. **„Один з допоміжних альґоритмів кінематичних систем".**

Автор реферату є інж. Л. Добрянський, градуант Колумбійського Університету в механічної інженерії в 1957-му році, на якому закінчує академічні вимоги для докторату інженерії. В 1964-му році він був делеґатом ЗДА на Конґресі прикладної механіки в Мюнхені, де відчитав доповідь на тему теорії синтези типів механізмів, яка є базою його докторської дисертації.

Змістом доповіді буде проблема трансформації абстраформ математичних матриць та графів, які репрезентують кінематичні системи чи механізми за допомогою ригорозного альґоритму . Під кінець автор з'ясує зложення програми для цього альґоритму, вживаючи електронний автомат IBM 7094.

4. **„Проблема побудови нових державних будинків у Вашинґтоні, Д. К., та збереження історичних пам'яток"**

Автор доповіді, архітект О. Тимошенко, займає пост керівника будови комплексу будинків при Площі Лафает на відпоручення архітектурної фірми Я. С Варнеке й Ассо. Закінчивши студії архітектури в Празі, Чехословаччина, в 1932-му році арх. О. Тимошенко займався проєктуванням архітектурних робіт в Чехословаччині, Польщі, Німеччині, Бельгії та від 1947-го року в ЗДА, будучи проєктантом будинків монументальної висоти (хмаросягів).

Проєктування нових адміністраційних будинків в столиці держави, особливо в околицях Білого Дому, та проблеми зв'язані з пристосуванням історичних будинків для нових потреб, буде змістом доповіді. Автор з'ясує елементи гармонізації нових будівель з існуючими стилями, та подасть приклади і висновки для можливого застосування при відбудові української столиці і українських міст в майбутньому, з акцентом на збереження української архітектурної спадщини.

5. **„Інструмент для симуляції систем телевезійної передачі".**

Базуючись на свойому проєкті в лябораторії, автор доповіді д-р О. І. Третяк, професор-асистент на МІТ в Бостоні, звітуватиме про систему записування на магнітній ленті сигналів зображуючих телевізійну програму у формі, якої можна вжити для аналізи за допомогою електронних обчислювальних автоматів.

Проф. д-р І. О. Третяк займає пост професора-асистента на факультеті електричної інженерії МІТ в Бостоні, Масс., на якому здобув титул доктора інженерії в 1963-му році. Зваживши молодечий його вік, його пост при МІТ треба уважати за особливе вирізнення.

6. **„Радіоприймач і радіопередавач ультракороткої частоти для комунікації під час летів людини в просторі"**

Автором доповіді є інж. З. Білик, який закінчив студії в міському Коледжі Ню Йорку, здобувши титул магістра електричної інженерії в 1963-му році. Інж. Білик є зв'язковий з проєктуванням телекомунікаційних систем для проєкту Аполло і ЛЕМ, ціллю яких є подорож людини до Місяця.

Референт дискутуватиме побудову апарату для передачі і приймання сиґналів у зв'язку з потребами астронавтів під час подорожі на Місяць. Апарату вживатимуть для передачі на Землю телеметрії, голосу, біомедичних даних, та телевізійних зображень поверхні місяця, а теж і для приймання голосових і інших сиґналів із Землі на Місяць.

7. **„Швидкість і термічна енерґія та пробні лети прототипа суперсонічного літака B-70"** — звуковий фільм в кольорах, який демонструє реалізацію одного з найбільше цікавого проєкту аеронавтики у зв'язку з побудовою літака B-70. Не зважаючи на монументальні пропорції усіх своїх елементів, B-70 має спроможність осягнути швидкість втричі більшу, як скорість звуку.

Інж. Б. Микитин, член Відділу ТУІА в Каліфорнії, будучи тісно зв'язаний з проєктом як інженер-проєктант для термодинамічних проблем B-70, постарався про включення і демонстрацію фільму в програму Конференції.

Учасники Конференції матимуть змогу дискутувати порушені прелеґентами теми, користаючи з призначеного для тої цілі часу після відчитання рефератів. Продовження дискусії передбачене під час товариської частини Конференції, яка відбудеться біля буфету після закінчення програмової частини.

Гемтремк, Міш.

СТЕПАН ХОМ'ЯК СВЯТКУВАВ ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ

Степан Хом'як — довголітній секретар 146-го Відділу УНСоюзу, Т-ва ім. Івана Франка в Дітройті, Міш. святкував із своєю дружиною Агафією в дні 10-го жовтня 50-річчя подружнього життя — тобто свій золотий ювілей подружжя. Прийняття з цієї нагоди було влаштоване в залі Українського Демократичного Клюбу у Гемтремк, Міш. з участю численної родини та приятелів цього заслуженого союзового діяча і піонера.

Степан Хом'як є членом УНСоюзу від 1912 року, а секретарем Відділу вже повних 20 років. Крім цього впродовж довгих років виконував він обов'язки на постах інших відділових урядів, як рекордовий секретар і член контрольної комісії. Вся його рідня з внуками і правнуками є членами УНС.

На це велике родинне свято свого довголітнього члена і заслуженого союзового діяча прислав телеграму з гратуляціями і побажаннями головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Нью Йорк — „Н. Н. Гота", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 17-го жовтня, о год. 2-ій по полудні на грищі „Айнтрахт Овал" при 37-ій Вулиці і 20 Евню в Асторії, Н. Й. На цьому ж грищі другі змагання „Великої Десятки" між „Джуліяною" і „Дойчунгарн" о год. 4-ій по полудні.

„Чорноморська Січ", Нюарк — „Рома", Петерсон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться в неділю, 17-го жовтня, о год. 2:30 по полудні на грищі „Спортсфрендс" у місті Вейн, Н. Дж.

„Тризуб", Філядельфія — „Тайґерс", Бостон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться в неділю, 17-го жовтня, о год. 2:30 по полудні, на грищі Лин Маннінг Бовл при Вестерн Евню в Лин, Масс.

⁂

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСК НЮ ЙОРК

Президія Ради Директорів Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку скликає Надзвичайні Загальні Збори УСК-у на суботу, 16-го жовтня, год. 7-ій вечора в домівці УСК-у. На порядку нарад звіти, вибір та ряд інших важливих справ.

⁂

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — ПОРТУҐАЛЬСЬКИЙ СК 4:0 (2:0).

Нюарк 10 жовтня. — В другому нюаркському „дербі" жовтня, год. 7-у вечора в Січі" розгромили португальський клюб, що виступив до цих змагань підсилений 4-ма новими змагунами. Була це третя підряд перемога „Ч. Січі", завдяки якій наша дружина, маючи 6:0 точок і 9:3 відношення воріт, займає і дальше в показнику табелі гор спільне перше місце з „Ромою" Петерсон. Цей італійський клюб є найсильнішим конкурентом „Ч. Січі". В наступну неділю, згідно з розкладом гор, відбудеться зустріч між цими двома суперниками на площі „Роми" в Вейні- де і вирішиться питання про це, хто перейме остаточно ведення в показнику табелі гор АФЛіги.

В змаганнях з португальцями „Ч. Січ" панувала на грищі на протязі цілої зустрічі. „Січовики" мали рішучу перевагу, були краці технічно, швидші, а напад в порівнанні з попередніми грами виглядав більш зіграний і його поодинокі змагуни віддали багато стрілів по воротах суперника. Вже в 8-ій хвилині Чижович здобув голя, одначе суддя Калаган не признав його через „оф сайд". Ведення 1:0 для господарів здобув Чайка з подачі Чижовича в 27-ій хвилині. В 31-ій хвилині Рада з близької віддалі устійнив вислід половини на 2:0. В другій півгрі „січовики" продовжували наступи. Чергові ворота для „Ч. Січі" здобув Чижович з акції Снилика-Німерчинського П на 53-ій хвилині. Від цього часу португальці розпочали гостру і небезпечну гру, якої чомусь не добачував суддя Калаган. Це одначе не врятувало гостей від вбитання чергових воріт. Другий для себе і останній голь гри, здобув знову Чайка з акції Каздоба-Чижович у 83-ій хвилині. Склад „Ч. Січі": Мачник, Саварин (Попович) Савицький, Каздоба-Павлишин-Німерчинський І (Сольчаник). Чайка-Снилик-Німерчинський П, Чижович В., Рада (Понось).

Табеля АФЛіги. (Стан з 10-го жовтня 1965).

	Точки	Ворота
Чорноморська Січ	6:0	9:3
Рома СК	6:0	10:4
Тризуб	6:2	7:4
Бостон Т.	5:3	5:4
Інтер СК	4:4	5:7
Гартфорд	3:3	5:7
Олімпія СК	2:6	7:11
П. Соколи	1:5	3:5
Мадярський СК	1:5	3:5
Португальський СК	0:8	1:11

Ваковер 1:0 для Португальського СК, через двогодинне спізнення Гартфорду, ще не затверджений Управою АФЛіги.

О. Твардовський

„ТРИЗУБ" — МАДЯРСЬКИЙ СК 2:1

Філядельфія, 10-го жовтня. — Мадяри з Ню Бронсвіку, Н. Дж., протиставили вищій техніці „Тризуба" велику жертвенність та більшу швидкість. Вже на 18-ій хвилині гості здобули ворота. У другій півгрі „Тризуб" мав сильну перевагу і майже ввесь час вів гру на передпіллі противника. Перші ворота для „Тризуба здобув Вентлянд на 59-ій хвилині. На 79-ій хвилині Яковина виминув з м'ячем кількох змагунів противника та віддав гострий стріл, якого добрий воротар мадярів зумів лише відбити на передпілля. Це використав притомний Дос Сантос і стрілив другі ворота для „Тризуба".

В обороні та помочі „Тризуба" добре заграли Бороддяк, Луна і Джулліо. Слабим місцем є Флявіо Базіліо, який боїться піти на противника. Микиціей має дані доброго оборонця, але цілковито бракує йому швидкости. Кращими у нападі були: Яковина, Вагнер і Дос Сантос (Перейра). Помітна теж поправа форми у воротаря Тарнавського. Почесний вибоп м'яча перед змаганнями виконала Галина Ганкія, тризубівська „королева футболу" яка сама грає футбол в дружині Темпел Університету у Філядельфії.

„ТРИЗУБ" (АМАТОРИ) НОРТ ВОЛЛЕС 6:5

Футболісти-аматори „Тризуба" виграли 6:5 зі сильною дружиною Норт Воллес. Ворота для „Тризуба" здобули : Німчук 2, Тимків 2, Галай і Масальський по одних. Наші симпатики спорту повинні виявити більше зацікавлення аматорською дружиною „Тризуба", яка є дуже важною ланкою у спортовій виховній праці над нашою молоддю. Помогти їй у цій корисній праці можемо частішим численним відвідуванням змагань аматорів та потрібною їй фінансовою допомогою.

Я. Татомир

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1965 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Січ — 170 Відділ, в год. 6-ій веч. в домівці УНДому. На зборах будуть порушені важні справи, тому проситься членство численно прибути. — Д. Диндик, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 325 Відд. о год. 8-ій веч. в приміщенню УНДому, 216-218 Grand St. Є важні справи до полагодження. — В. Клазник, предс., В. Цюпа, фін. секр., І. Цюпа, рек. секретар, В. Троць, касир.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. 397 Відд. повідомляє, що приймання вкладок буде: 15 жовтня від 7-8 веч. і 16-го жовтня від год. 5020 Норк Ровд від год. 847 Н. Френклин від год. 3-4 по пол. — О. Штогрин, секр.

СУБОТА, 16-го ЖОВТНЯ 1965 р.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 156-ий Відд. в год. 7:30 веч. Просимо членство прибути. — В. Новак, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14 Відд. о год. 7:30 веч. в Січовій залі. Проситься прибути та вирівняти залеглі вкладки. — В. Роговський, гол., М. П. Отрок, секретар.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Триквартальні збори Т-ва Запорозька Січ — 234 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі. — І. Іванин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори членів В-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3-4 в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — Д-р Вол. Галан, гол., Мих. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 117 Відд. о год. 6-ій веч. в приміщенню Укр. Кат. Ветеранів, 33 E. 7th St. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. о год. 7:30 веч. на залі, як звичайно. На зборах будуть реферовані нові грамоти УНСоюзу. Півгодини перед зборами фін. секретар буде збирати чл. вкладки. — П. Шило, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Укр. Допом. Т-ва Дністер — 361 Відд. о год. 7-ій веч. у власній домівці, 119 Ave. A. Хто не відібрав ще чеків дивіденди, має нагоду відібрати тепер. — В. Вишиваний, гол., М. Малетич, секретар.

РЕДИНГ, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 48 Відд. о год. 4 по пол. в приміщенню Slovak Home, 214-220 S. 6th St. Reading, Pa. Проситься всіх членів взяти участь в тих важних зборах. По нарадах відбудеться Бенкет - Вечерниці для вшанування першої річниці заснования Відділу. — Мих. Когут, гол., Ст. Волянський, касир, Ст. Івасечко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Надзвичайні сходини Т-ва ім. Б. Хмельницького — 133 Відд. о год. 7:30 веч. в шкільній залі св. І. Хрестителя при Ivy St. — Анна Дубас, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЖОВТНЯ 1965 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва ім. І. Франка — 83 Відділ від год. 12:30-2-ої по пол. в Укр. Гор. Клюбі при 847 Н. Френклин вул. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Р. Карбівник, гол., Ст. Гаврищ, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори В-ва св. Димитрія — 288 Відд. в год. 11 ранку, зараз по Сл. Божій в церковній залі. — А. Данилюк, предс., В. Загвоський, кас., Д. Мустистий, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Триквартальні збори Т-ва Запорозька Січ — 206 Відд. о год. 1 по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Авеню. — Управа Т-ва.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 97 Відд. о год. 2 по пол. в церковній залі при ч. 47 Гові Авеню. Проситься прибути на ці збори. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла при Чеснут вул. Проситься членство прибути та вирівняти залеглі вкладки. — В. Козіцький, П. Гарасимів, В. Маидзій.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського при 345 Мейн вул. у Патерсоні. Проситься всіх прибути на збори. — І. Бурний, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 42 Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі при 237 Гові Авеню. Проситься приєднувати нових членів. — В. Марущак, рекр. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори В-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 2 по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу при 292 Гудсон Авеню. Проситься прибути та вирівняти залеглі вкладки. — В. Колданський, секр.

ДИТРОЙТ, Міш. Збори Т-ва ім. І. Франка — 146 Відд. о год. 1 по пол. в Укр. Амер. Осередку, 2965 Carpenter St. Проситься членство на збори, на яких будуть обговорені важні справи. — С. Хомяк, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори В-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Фільмор і Онейда вул. Проситься чл. брати участь у зборах. Збирання вкладок відбувається що неділі на вище поданій адресі і год. — І. Вула, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Українська Січ — 59 Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі під ч. 500 Галет вул. Проситься прибути на збори. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори й збирання чл. вкладок 76-го Відд. о год. 1 по пол. в укр. кат. школі при Сенфорд Авеню й Айві вул. Проситься вирівняти залеглі чл. вкладки та відібрати чекидивіденди. По зборах буде спільна знимка до церковної пропам'ятної книги. — Т. Деметчук, предс., В. Салабун, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Збори С-ва Пресв. Марії — 112-ий Відд. о 2-ій і 3-ій. Службі Божій в церковній залі церкви св. ап. Петра і Павла. Просимо прийти і вирівняти членські вкладки. — К. Лукас, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок за жовтень Т-ва Дністер — 430 Відд. відбудеться: 17 жовтня в „Тризубі", в год. від 1-3 по пол.; 24 жовтня, в Укр. Клюбі при Френклін вул., від год. 11:30 до 1:30 по пол.; 23 жовтня в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. від 7-9 веч. Пригадується, що члени, які постійно занедбують плачення вкладок, будуть суспендовані. — Осип Бакай.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ — 342 Відд. в год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

ТАРЗАН ч. 5515. Мореллі підготовляється до ролі Тарзана

FOR TWO DAYS, MARIO MORELLI PREPARED TO PLAY THE ROLE OF TARZAN. HE CHANGED HIS CLOTHES...

HE LEARNED TO HUNT WITH BOW AND ARROW...

HE HAD HIS BEARD SHAVED OFF...

AND THEN HE WAS READY... A PERFECT LIKENESS!

Два дні Маріо Мореллі приготовлявся відіграти ролю Тарзана. Він змінив свою одежу...

Він вчився полювати з луком і стрілою...

Він казав обголити собі бороду...

І так він був готовий... найдокладніша подібність!